

ARUANNE

Aruanne hõlmab ajavahemikku 01.07.07 – 30.06.08

Koostatud Eesti Vabariigi Valitsuse poolt meetmete kohta, millega jõustuvad Eesti Vabariigi Valitsuse poolt 24. jaanuaril 2000 alla kirjutatud Euroopa Sotsiaalkindlustuskoodeksi sätted.

I. Koodeksi sätted on seotud järgmiste õigusaktidega Eesti sotsiaalkindlustuse süsteemis.

Seadused:

- 1) Ravikindlustuse seadus – osad II, III, VI, VIII ja XII;
- 2) Riikliku pensionikindlustuse seadus – osad V, VI, IX, X ja XII;
- 3) Tööturuteenuste ja -toetuste seadus – osad IV ja XII;
- 4) Töötuskindlustuse seadus – osad IV ja XII;
- 5) Eesti Vabariigi töölepingu seadus – osad IV ja XII;
- 6) Avaliku teenistuse seaduse – osa IV;
- 7) Töötajate distsiplinaarvastutuse seadus – osa IV;
- 8) Individuaalse töövaidluse lahendamise seadus – osad IV ja XII;
- 9) Riiklike peretoetuste seadus – osad VII ja XII;
- 10) Elatisabi seadus – osa VII ja osa XII;
- 11) Sotsiaalmaksuseadus – osad II, III, V, VI, IX, X, XII;
- 12) Perekonnaseadus – osad VII ja X;
- 13) Vanemahüvitise seadus – osad VII ja XII;
- 14) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus – osa VII;
- 15) Puhkuseseadus – osa VIII;
- 16) Haldusmenetluse seadus – XII.

Vabariigi Valitsuse määrused:

- 1) Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide töötajatele tööülesannete täitmisel saadud vigastuse või muu tervisekahjustusega tekitatud kahju hüvitamise ajutise korra kohta – osa VI;
- 2) Püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse arstliku töövõimetuse ekspertiisiga tuvastamise kord – osad VI ja IX;
- 3) Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste loetelu – osa II ja osa VIII;
- 4) Haiguste loetelu, mille ravimiseks või kergendamiseks mõeldud ravim kantakse piirhinna või hinnakokkuleppe olemasolu korral ravimite loetellu soodustuse protsendiga 100 või 75 – osa II;
- 5) "Töötuskindlustuse seaduse" alusel kindlustatu keskmise ühe kalendripäeva töötasu ja Eesti keskmise ühe kalendripäeva töötasu arvutamise kord – osa IV;
- 6) Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu suuruse arvutamise kord – osa VII.

Sotsiaalministri määrused:

- 1) Riikliku pensioni määramise, ümberarvutamise ja maksmise juhend – osad V, VI, IX ja X.

- 2) Eesti Haigekassa ravimite loetelu – osa II;
- 3) Omaosaluse alusmäär ja ravimihüvitise maksimaalmäär – osa II;
- 4) Eesti Haigekassa ravimite loetelu koostamise ja muutmise kord ning loetelu kehtestamise kriteeriumide sisu ja kriteeriumidele vastavuse hindajad – osa II;
- 5) Ajutise töövõimetuse hüvitise määramiseks ja maksmiseks vajalike dokumentide ja andmete koosseis ning hüvitise määramise ja maksmise kord – osad III, VI ja VIII;
- 6) Töövõime kaotuse protsendi määramise juhend – osad VI ja IX;
- 7) Kutsehaiguste loetelu – osa VI;
- 8) Tervishoiuteenuse osutamise kvaliteedile eksperthinnangu andmise kord – osa XII.

Seadusandlus on kättesaadav www.riigiteataja.ee ning inglise keeles www.legaltext.ee

II. Perioodiliste hüvitiste standarditele vastavuse hindamine on esitatud seisuga 31. detsember 2006 ning seejuures on kasutatud Sotsiaalministeeriumi hinnangulisi prognoose, kuivõrd raporti tähtjaks esitamisel ei ole võimalik meil näidata 2006. aasta tunnipalga andmeid. Statistikaameti andmetel võime saada need mitte varem kui augustis-septembris. Põhjuseks on asjaolu, et üle nelja aasta korraldatakse üleeuroopaline uuring, mille andmebaasi valmimise aeg on 30. juuni ning seejärel alles hakatakse andmeid töötleva.

Sotsiaalkindlustusega hõlmatud isikute ja sotsiaalkindlustushüvitisi saavate isikute arvstatistika on antud seisuga 31. detsember 2007.

Eesti õigusakte ja praktikat on analüüsitud 31. detsembri 2007 seisuga, kui pole näidatud muud kuupäeva.

II OSA – ARSTIABI

Artikkel 8

Muudatusi pole.

Artikkel 9

A. Muudatusi pole.

B. Vastavalt Sotsiaalmaksuseaduse §6 on lisandunud isikute hulka, kelle eest sotsiaalmaksu maksab riik, kindlustatud äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja töötajad, kes saavad töövõimetuspensioni.

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu III Artikkel 74*):

- a) Haigekassa registreeritud liikmeid seisuga 31. detsember 2007 oli 1 287 765 (Haigekassa andmed);
- b) Eesti elanike arv seisuga 31. detsember 2007 oli 1 340 935 (Eesti Statistikaameti andmed);
- c) kindlustatud isikute arv moodustab 96 % elanike koguarvust.

Artikkel 10

A. Muudatusi pole, va lisatäpsustus, soodushinnaga müüdavate ravimite loetelu ja kindlustatute nimekiri, kes soodushinnaga ravimeid võivad osta, sisaldub järgmises määruses:

Vabariigi Valitsuse määruses "Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste loetelu" (Vabariigi Valitsuse 20. veebruari 2007.a. määrus nr 49).

B. Muudatusi pole, va täpsustus, et Eesti Haigekassa poolt tasu maksmise ülevõtmise kohustus teatud retseptiravimite hüvitamisel on mitterahaline hüvitis, mida haigekassa hüvitab apteegile kindlustatu eest.

Soodusravimite kompenseerimise aluseks on Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud Haiguste loetelu, kus ühe või teise haiguse korral kasutatavaid ravimeid on võimalik välja kirjutada erinevate soodusmääradega.

Nii on näiteks võimalik 100% soodusmääraga välja kirjutada ravimeid raskete ja krooniliste haiguste raviks:

- vähktõbi ja muud pahaloolumulised kasvajak
- psüühikahäired
- Parkinsoni tõbi
- epilepsia
- suhkurtõbi jpt

75% soodusmääraga on patsientidele võimalik ravimeid välja kirjutada aga näiteks hüpertooniatõve, südamepuudulikkuse, bronhiaalastma, nefriidi jpt haiguste raviks.

Muidu 75% soodusmääraga väljakirjutatavaid ravimeid on 4-16 aastastel lastel, töövõimetus- ja vanaduspensionäridel ning üle 63- aastastel isikutel võimalik saada 90% soodusmääraga.

Patsiendi omaosalus retseptiravimite väljaostmisel sõltub, millise soodusmääraga ravimit teatud kindlate haiguste korral välja kirjutatakse. Nii on patsientide omaosalus 100% ja 75(90)% soodustusega väljakirjutatud ravimite korral alati 20 krooni ning 50% soodusmääraga väljakirjutatud ravimite korral 50 krooni.

Olenevalt soodusmäärast võib patsiendi osa suurened ka sellest, kui patsient tarvitab ravimeid, mis on kallimad kui hinnakokkuleppe ja/või piirhinnad (neist summadest võtab tasu maksmise kohustuse üle Eesti Haigekassa). Sel juhul peab patsienti ravimi jaemüügihinna ja piirhinna vahelise osa samuti ise tasuma.

50% soodusmääraga ravimite eest võtab Eesti Haigekassa tasu maksmise kohustuse üle kuni 200 krooni ulatuses 1 retsepti kohta.

Eesti Haigekassa võimaldab kindlustatutele ka rahalist hüvitist suurenenud ambulatoorsete ravimikulustustega kindlustatutele. Nii hüvitab haigekassa täiendavalt kalendriaastas kindlustatutele ambulatoorseks raviks vajalike ja Eesti haigekassa ravimite loetelusse kantud ravimite eest, juhul kui kindlustatu kulutused ületavad 6 000 krooni kalendriaastas, kuni 9 500 krooni.

C. Muudatusi pole.

D. 2008. aastal on Haigekassa eelarvest 119 miljonit krooni (2007. aastal vastavalt 101 mln krooni) ette nähtud haiguste ennetamisele ja 14 miljonit krooni tervise edendamisele (2007. aastal samuti 14 mln).

Haigekassa nõukogu kinnitatud tervise edendamise ja haiguste ennetamise ühtsed prioriteedid on südame-veresoonkonna haiguste ennetamine, pahaloomuliste kasvajate varajane avastamine, kodu- ja vaba aja vigastuste ja traumade ennetamine, alkoholist tingitud tervisekahjustuste ennetamine ja laste tervislikule arengule suunatud tegevus. Nii haiguste ennetamise kui tervise edendamise projektide tegevused teostatakse riigi rahvatervise strateegiate osana.

Haiguste ennetamise eelarvest ligikaudu 60% moodustab koolitervishoiuteenus. Suurimad projektid on "Rinnavähi varajase avastamise projekt" ja "Emakakaelavähi varajase avastamise projekt", "Noorte reproduktiivtervisealase nõustamise ja seksuaalsel teel levivate haiguste ennetamise projekt", aga ka vastsündinutele suunatud "Vastsündinute fenüülketonuuria ja hüpotüreooosi skriining" ning "Vastsündinute kuulmisskriining". Lisaks on projektid südame-veresoonkonna haiguste uuringuteks kõrgema riskiga elanikele, pärilike haiguste (eelkõige Down' sündroomi) sünnieelseks diagnostikaks ja osteoporoosi varajaseks avastamiseks reumaatilise haigusega patsientidel. Ennetustegevused on suunatud ravikindlustatud isikule, projektidel on soovitatavalt põhjus-tagajärg seosed, et vähendada kulusid konkreetsete terviseprobleemide ravile, aga ka kaugmõju inimeste tervisele ja elukvaliteedile.

Haigekassa teostab tervise edendamist projektitöö kaudu kooskõlastatult Sotsiaalministeeriumiga. Tervise edendamise valdkonna tegevuste valikul lähtutakse esmaselt pikaajaliselt ja tulemuslikult varem rahastatud tegevustest riiklikul tasandil, mis sisaldavad tegevusi ja teenuseid kogu elanikkonnale, ning millega Haigekassa nüüd arvestab. Tervist edendavate projektide rahastamine toimub riigihangete korras. Sihtrühmadeni jõutakse kas meedia vahendusel või sidusrühmade kaudu. Meedia kaudu on võimalus kujundada inimeste suhtumisi ja hoiakuid, mis on eelduseks tervisekäitumise muudatustele igapäevases elus. 2008. aastal on meediategevus fokuseeritud traumade ja alkoholi tarbimise ennetamisele. Sidusrühmadena käsitletakse neid inimesi, kelle tööst sõltub olulisel määral vastavas paikkonnas tehtav edendustöö (näiteks koolide tervisenõukogud, pereõed, tööandjad). 2008. aastal on suur osa tegevustest planeeritud paikkondlikul tasandil vigastuste ennetamiseks, kuna vigastuste ennetamine on üks kõige kuluefektiivsemaid valdkondi tervise edendamises. Erinevates tegevusvaldkondades on kavandatud proportsionaalselt infrastruktuuride arendamisele ja sidusrühmadele suunatud tegevusele 15%, meedias teavitamisele ja trükistele 35%, maakondlikele projektidele 33% ning otse sihtrühmadele suunatud projektidele 17% edenduse eelarve vahenditest.

Artikkel 11

Muudatusi pole.

Artikkel 12

Muudatusi pole.

III OSA – HAIGUSHÜVITIS

Artikkel 14

Muudatusi pole.

Artikkel 15

A. Kaitstavate isikute ringi puhul viidatakse koodeksi artikli 15 lõikele (b).

B. Muudatusi pole.

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu II, Artikkel 74*):

- a) majanduslikult aktiivsete kindlustatute arv seisuga 31. detsember 2007 (Haigekassa andmed) oli 672 706 (kellest 621 462 töövõtjad ja 51 244 füüsilisest isikust ettevõtjat;
- b) Eesti rahvastiku koguarv seisuga 31. detsember 2007 oli 1 340 935 (Statistikaameti andmed);
- c) kindlustatud isikute arv moodustab 50,2% elanike koguarvust.

Artikkel 16

Haigushüvituse arvestamise suhtes viidatakse koodeksi artiklile 65.

Jaod I ja II, Artikkel 65

A. 2007. aastal oli kuupalga alammäär 3600 krooni ja vastavalt sellele oli füüsilisest isikutest ettevõtjate sotsiaalmaksuga maksustatava tulu ülempiir 54 000 krooni kuus.

Haigushüvitis maksustatakse tulumaksuga (maksu määr 22% maksustatavast tulust, 2007. aastal oli 2000 krooni kuus tulumaksuvaba; 2008. aastal on maksu määr 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus).

B, C. Kindlustatud isikute keskmine sotsiaalmaksuga maksustatud tulu 2007. aastal oli 10 243 krooni kuus (Sotsiaalkindlustusameti andmed). Vastavalt oli 2007. aastal koodeksi artikli 65, lõige 6 (c) kohaselt määratletud meesoskustöölise ühe kuu brutotöötasu järgmine:
 $1,25 * 10\ 243 = 12\ 804$ EEK.

D. Haigushüvitise suurus standardsele hüvitisajaajale (statsionaarse ravi korral) ühe kuu jooksul 2007. aastal oli järgmine:
 $0,8 * 12\ 804 = 10\ 243$ EEK.

E, F. Peretoetuste suurus kahe lapsega standardsele hüvitisajaajale oli 2007. aastal 600 krooni kuus. Peretoetuste maksmine ei ole seotud vanemate töötamise või muu sotsiaalkindlustushüvitise saamisega, s.t. samasugust peretoetust makstakse nii töötamise kui ka haigushüvitise saamise ajal.

G. Standardse hüvitisesaaja haigushüvitise brutoasendusmäär on:
 $(10\,243 + 600)/(12\,804 + 600) = 80,9\%$.

Artikkel 17

Muudatusi pole, va täpsustus, et FIE-del enam 3-kuulist ooteaega pole. Kindlustuskaitse tekib neljateistkümnepäevase ooteaja möödumisel. Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmetele ning üle kolmekuuse tähtajaga või tähtajatu töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel töö- või teenustasusid saavatele isikutele on kehtestatud ooteperiood 3 kuud, mille arvestus algab ravikindlustuse andmekogusse kindlustuskaitse algamise kande tegemisest. Ooteperioodi ei kohaldata, kui ravikindlustuse andmekogusse kindlustuskaitse algamise kande tegemiseks vajalikud dokumendid esitatakse haigekassale isiku kehtiva kindlustuskaitse ajal.

Artikkel 18

Muudatusi pole.

III osa (haigushüvitis), artikkel 14 seoses artikli 68 punktiga f. Küsimus: Esimesest aruandest nähtub, et ravikindlustuse seaduse § 60 lg 1 p 1 kohaselt ei saa kindlustatud isik ajutise töövõimetuse hüvitist, kui arst on kindlaks teinud, et haigestumise või vigastuse põhjustas alkoholist, narkootikumidest või mürkainetest tingitud joove. Selles osas peab komisjon märkima, et artikli 8 valguses tõlgendatud koodeksi artikli 14 kohaselt sisaldab hõlmatavate juhtude määratlus mis tahes haiguslikust seisundist tingitud töövõimetust, olenemata põhjustest. Järelikult oleks haigushüvitise maksmisest keeldumine juhul, kui haigusliku seisundi põhjustas alkoholist, narkootikumidest või mürkainetest tingitud joove, koodeksi artikli 68 punkti f alusel lubatav üksnes tingimusel, et taoline joove tekkis asjaomase isiku tahtliku väärkäitumise tagajärjel. Komisjon sooviks valitsuselt selgitust, kuidas ravikindlustuse seaduse § 60 lg 1 p 1 koodeksi mainitud nõuete valguses praktikas kohaldatakse. Vastuseks Komisjoni märkusele teatame, et viidatud säte läheb muutmisele. Riigikohtu lahend samas küsimuses samuti olemas. Konkreetse sätte muudame viitega Riigikohtu lahendile ja Euroopa sotsiaalkindluskoodeksile.

IV OSA – TÖÖTUSHÜVITIS

Artikkel 20

Muudatusi ei ole, va täpsustus, mis on tingitud sellest, et siseriiklikult on ühendatud Töötusotsiaalse kaitse seadus ja Tööturuteenuste seadus ja sellele seadusele antud ühine nimetus Tööturuteenuste ja –toetuste seadus (vt ka teise raporti avasätted).

Töötuskindlustuse seaduse § 6 lg 1 p 1 kohaselt on töötuskindlustuse saamise õiguse üheks eeltingimuseks töötuna arvele võtmine tööturuteenuste ja –toetuste seaduse § 6 alusel.

Tööturuteenuste ja –toetuste seaduse (edaspidi TTTS) § 2 punkti 3 kohaselt on töötus isik, kes ei tööta ja otsib tööd (st täidab individuaalset töötusotsimiskava). Töötuna võetakse arvele 16 –

vanaduspensioniealine isik, kes pöördus Tööturuametisse isiklikult. Töötuna ei võta TTTS § 6 lg 5 alusel arvele isikut, kes:

- 1) töötab või on registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana;
- 2) on äriühingu juhtimis- või kontrollorgani liige ja saab selle eest tasu;
- 3) õpib päevases õppevormis või täiskoormusega õppes. Nimetatud isikud võetakse töötuna arvele juhul, kui nad on enne töötuna arvelevõtmist vähemalt 180 töötanud;
- 4) saab ennetähtaegset vanaduspensioni, vanaduspensioni ootel oleva päästeteenistuja toetust, abikaasatasu või hooldajatoetust.

Välismaalast ei võeta töötuna arvele juhul, kui tal puudub Eestis viibimiseks õiguslik alus.

Artikkel 21

A. Viidatakse koodeksi Artikli 21 lõikele (a).

B. Muudatusi ei ole.

C. 2007. a. laekus töötuskindlustusmaksleid 663 299 kindlustatult. Töötajate ja töötute arv kokku oli 2007. aastal 687 400 inimest. Kindlustatud isikute arv moodustas seega 96,5% töötajate ja töötute koguarvust.

Artikkel 22

A. Töötuskindlustushüvitise suhtes viidatakse koodeksi Artiklile 65.

Jaod I ja II, Artikkel 65

Töötuskindlustushüvitise pealt makstakse tulumaksu (2007. aastal oli maksu määr 22% ja tulumaksuvaba 2000 krooni kuus; 2008. aastal on maksumäär 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus).

Muus osas muudatusi pole.

B, C. Kindlustatud isikute keskmine sotsiaalmaksuga maksustatud tulu 2007. aastal oli 10 243 krooni kuus (Sotsiaalkindlustusameti andmed). Vastavalt sellele oli 2007. aastal Artikli 65, lõige 6 (c) kohaselt välja valitud meesoskustöölise ühe kuu brutotöötasu:
 $1,25 * 10\ 243 = 12\ 804$ EEK.

D. Töötuskindlustushüvitise suurus standardsele hüvitisajaajale (esimese 100 töötuspäeva vältel) on ühe kuu kohta:
 $0,5 * 12\ 804 = 6402$ EEK.

E, F. Peretoetuste suurus kahe lapsega standardsele hüvitisajaajale oli 2007. aastal 600 krooni kuus. Peretoetuste maksmine ei ole seotud töötamise ega muude hüvitiste saamisega, s.t. samasugust peretoetust makstakse nii töötamise kui ka töötuse ajal.

G. Vastavalt on standardse hüvitiesaaja töötuskindlustushüvitise brutoasendusmäär:
 $(6402 + 600)/(12\ 804 + 600) = 52,2 \%$.

Artikkel 23

Muudatusi pole.

Artikkel 24

1. Muudatusi pole.

2. Muudatusi pole.

3. Muudatusi pole.

4. Muudatusi pole.

5. Muudatusi pole.

Vastuseks Komisjoni küsimusele teises raportis, kuidas praktikas kasutatakse sanktsiooni, mis ütleb, et kindlustatud isikul ei ole õigust hüvitisele, kui ta lahkus oma viimasest töö- või teenistuskohast töö- või teenistuskohustuste rikkumise, usalduse kaotamise, vääritud või korruptiivse teo tõttu, teatame, et kõik töötuskindlustuse seaduse § 6 lõike 2 punktis 2 sätestatud töösuhte lõpetamise alused on Eesti Vabariigis kasutusel distsiplinaarkaristusena töötaja süülise või vääritud käitumise korral, mis on kooskõlas Sotsiaalkindlustuskoodeksi artiklitega 68 e ja f.

Distsiplinaarsüüteod ja distsiplinaarkaristused on sätestatud töötajate distsiplinaarvastutuse seaduses, mida kohaldatakse töölepinguliste suhetele ja osaliselt ka avaliku teenistuse seaduse alusel töötavatele ametnikele ja avaliku teenistuse asutustele. EV töölepinguseadus ja avaliku teenistuse seadus sätestavad distsiplinaarkaristusena kohaldatavad töösuhte ja avaliku teenistuse lõpetamise alused. Mitmed eriseadused kehtestavad ametnikele omad distsiplinaarkaristused ja nende määramise korra.

Kui töötaja või ametnik ei ole rahul töösuhte/teenistussuhte lõpetamise või töösuhte/teenistussuhte lõpetamise alusega, on tal õigus töö- või teenistussuhte lõpetamist vaidlustada. Individuaalse töövaidluse lahendamise seaduse alusel lahendavad töövaidlusi töövaidluskomisjon ja kohus.

Töötajate distsiplinaarvastutuse seadus sätestab alused ja korra töötajale distsiplinaarkaristuse määramise osas. Seadus sätestab distsiplinaarsüüteod järgnevalt:

1. töötaja poolt töökohustuste süüline täitmata jätmine või mitte nõuetekohane täitmine, samuti tööl joobnuna viibimine

2. kui töötaja on:

a) põhjutanud tööandja vara puudujäägi, rikkumise, hävimise, kaotsimineku või riisumise, samuti kui ta on töökohal varastanud kaastöötaja vara;

b) seadnud ohtu tööandja vara säilimise;

c) põhjustanud tarbijate, klientide või äripartnerite usaldamatuse tööandja vastu ning kui eelpool toodud töötaja süüline tegu on põhjustanud tööandja usalduse kaotuse töötaja suhtes.

3. kui töötaja, kelle tööülesandeks on noori õpetada või kasvatada, või riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuse abiteenistuja, on süüdi vääritus teos. Vääritu on tegu, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega või diskrediteerib töötajat või tööandjat. Vääritu tegu on töölepingu lõpetamise aluseks ka siis, kui see pandi toime väljaspool töökohustuste täitmist.

Distsiplinaarkaristused on:

1) noomitus;

2) rahatrahv mitte üle töötaja kümnekordse keskmise päevapalga;

3) palga maksmise peatamisega töölt kõrvaldamine mitte üle kümne järjestikuse graafikujärgse tööpäeva;

4) töölepingu lõpetamine töölepingu seaduse § 86 punktide 6-8 alusel.

Töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse paragrahv 8 lõige 1 sätestab, et distsiplinaarkaristus ei tohi olla ilmses vastuolus süüteo raskuse, selle toimepanemise asjaolude ning töötaja eelneva käitumisega, kohus hindab töötaja süüteo raskust ja distsiplinaarkaristuse kohaldamise vajalikkust, esitatud tõendeid ja asjaolusid.

Töötaja või ametnik, kellele on määratud distsiplinaarkaristus, võib pöörduda kohtusse ühe kuu jooksul alates distsiplinaarkaristusest teada saamisest. Vaidluse korral peab tööandja suutma vaidlusorganisi töötaja süütegu tõendada. Kohus tühistab määratud distsiplinaarkaristuse, kui töötajat või ametnikku on karistatud ebaseaduslikult, sealhulgas süüteo raskusele, selle toimepanemise asjaoludele ning töötaja eelnevale käitumisele ilmselt mitte vastava karistusega. Töötajal ja ametnikul on õigus nõuda tööandjalt töösuhte/teenistussuhte ebaseadusliku lõpetamise eest hüvitist kuni 6 kuu keskmise palga ulatuses, hüvitise tegeliku suuruse määrab kohus. Kui töötajale on karistusena määratud töölepingu lõpetamine, siis on kohtul õigus hinnata töötaja süüteo asjaolusid, töölepingu lõpetamise otstarbekust ning töötaja tööle ennistada. Töötaja tööle ennistamisel ei ole töötajal õigust hüvitusele.

V OSA – VANADUSHÜVITIS

Artikkel 26

Muudatusi pole. 2007.aastal on naistel pensioniiga 60 aastat ja meestel 63 aastat. 2008.aastal naistel 60 aastat ja 6 kuud ja meestel 63 aastat.

Artikkel 27

A. Viidatakse koodeksi artikli 27 lõikele (b).

B. Muudatusi pole.

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu II Artikkel 74*):

- a) majanduslikult aktiivsete kindlustatute arv seisuga 31. detsember 2007 (Haigekassa andmed) oli 672 706 (kellest 621 462 töövõtjad ja 51 244 füüsilisest isikust ettevõtjat);
- b) Eesti rahvastiku koguarv seisuga 31. detsember 2007 oli 1 340 935 (Statistikaameti andmed);
- c) kindlustatud isikute arv moodustab 50,5 % elanike koguarvust.

Artikkel 28

1. juulist 2007 tõsteti pensioni baasosa määraks 250 krooni ja rahvapensioni määraks 150 krooni võrra. Uueks baasosa suuruseks kuus 1373,58 krooni ja rahvapensioni määraks kuus 1573 krooni.

2007. a muudeti Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 26 ja selle tulemusena alates 1. aprillist 2008. a sõltub indeksi suurus 20% tarbijahinnaindeksi kasvust ja 80% sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa laekumise kasvust (varasem suhe oli 50% / 50%). Samuti sätestati, et senisest enam suureneb pensioni baasosa, mille kasvuosa korrutatakse läbi koefitsiendiga 1,1. Aastahinde kasvuosa korrutatakse läbi koefitsiendiga 0,9.

Alates aprillist 2008 on pensioni baasosa 1699,94 krooni kuus ning aastahinne 65,01 krooni ning rahvapensioni määraks kuus 1913,14 krooni. Vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 11 lg 6 isikule, kelle vanaduspension osutub väiksemaks rahvapensioni määrast, makstakse vanaduspensioni rahvapensioni määraks, s o 1913,14 krooni kuus.

2008. aastal maksustatakse Eestis see osa pensionist, mis ületab 3000 krooni kuus. Igal isikul, kaasa arvatud riikliku pensioni saajal, on õigus saada veel maksuvaba tulu 2250 krooni kuus. Seega pensionäriks on tulumaksuvaba 5250 (3000+2250) krooni kuus. Seda summat ületav osa maksustatakse 21 % tulumaksuga. Tulumaksuga maksustamine toimub kumulatiivselt kassapõhisel printsiibil.

Jaod I ja III Artikkel 66

a. Tavalise täiskasvanud meeslihttöölisena käsitletakse tööstuses töötavat meeslihttöölist (Rahvusvahelise Ametialade Klassifikatsiooni ISCO-88 ametiala kood 9320).

b. 2006. aastal oli tavalise meeslihttöölise keskmine ühe tunni brutopalk 39 krooni ja 76 senti. Tootmismeeslihttöölise keskmine (normatiivne) tundide arv 2006. aastal oli 168 tundi. Seega oli tavalise meeslihttöölise brutopalk 2006. a. 6680 krooni. Kuivõrd tulumaksuvaba miinimum 2006. aastal oli 2000 krooni kuus, siis netopalk oli antud juhul 5470 krooni.

c. Vastavalt pensionivalemile oli 30-aastase staažiga standardse hüvitisesaaja vanaduspension 2007. aasta alguses $1123,58 + 30 \times 54,43 = 2756$ krooni.

d, e. Pensionikindlustatule ei maksta naise kohta peretoetust ei töötamise ega ka pensioni saamise perioodil.

f. 2007. aastal moodustas standardse hüvitisesaaja (mees koos vanaduspensionieas oleva naisega) vanaduspension $(2756 + 1423)/5470 * 100 = 76,4\%$ tavalise meeslihttöölise netopalgast.

C. Muudatusi pole, kuid vastavalt muudatusele indekseerimisel (vt art 28 eespool), oli indeksi suurus 2008. aasta 1. aprillil 1,216.

Artikkel 29

Muudatusi pole.

Artikkel 30

Muudatusi pole.

Vastused Komitee küsimustele teise raporti osas esitati Sotsiaalkindlustuseksperide komitee (CS-SS) kohtumisel Strasbourgis 1-3. aprillil 2008.

VII OSA – PEREHÜVITIS

Artikkel 40

Olulisi muudatusi pole. Alates 01.07.2007 tunnistati kolme ja enamalapselise perekonna ja kolmikuid kasvatava perekonna toetus kehtetuks. Nimetatud toetuse asemel makstakse kõrgemat lapsetoetust kolmandale ja järgmistele lastele peres (vt artikkel 42).

Alates 09.01.2007 lapsel, kes õpib põhikoolis, gümnaasiumis või põhihariduse baasil kutseõppeasutuses või kes on põhihariduseta ja õpib kutseõppeasutuses, on õigus lapsetoetusele kuni 19-aastaseks saamiseni. 19-aastaseks saamisel makstakse toetust jooksva õppeaasta lõpuni sõltumata sellest, millises õppevormis (õhtune, päevane) laps õpib.

Alates 01.01.2008 tõsteti eestkostel või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetust ja seda makstakse (lisaks muudele riiklikele peretoetustele) 3000 krooni kuus.

Alates 01.01.2008 jõustunud elatisabi seaduse alusel makstakse elatisabi lapsele, kelle vanem ei täida ülalpidamiskohust. Elatisabi makstakse elatisnõude kohtumenetluse ajal. Elatisabi makstakse 90 päeva jooksul.

Artikkel 41

A. Muudatusi pole

B. Elatisabi makstakse välja vanemale, kes on pöördunud kohtusse elatisnõudega. Elatisabi makstakse Eesti alalisele elanikule või tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel Eestis elavale välismaalasele.

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu II Artikkel 74*):

Jagu II Artiklis 74 ei sobi otseselt statistiliste andmete saamiseks nende isikute kohta, keda puudutab Riiklike peretoetuste seadus. Seetõttu koodeksi Artikli 41 nõuete täidetuse näitamiseks loetakse kaitstavate isikute arv võrdseks majanduslikult aktiivses eas (vanuses 15–64) meessoost elanike koguarvuga.

- a) 2007. aastal oli Eesti meessoost elanikke vanuses 15–64 439 109 inimest (Eesti Statistikaamet)
- b) 2007. aastal oli Eesti elanikkonna koguarv (aastane keskmine) 1 341 672 inimest (Eesti Statistikaamet);
- c) kaitstavate isikute arv moodustab 32,7% elanike koguarvust.

Artikkel 42

Viidatakse koodeksi Artikli 42 lõikele (b).

Muudatused 1.07. 2007 - 31.06. 2008 olid järgnevatel juhtudel:

Lapsetoetust 3. ja järgmistele lastele peres makstakse 900 kr kuus alates 1.07.2007.

Lapsetoetusele ja teistele peretoetustele on õigus 16-19 a lastel, kes õpivad õhtuses õppevormis, kaugõppe vormis või osakoormusega alates 1.09.2007.

Eestkostel ja perekonnas hooldamisel oleva lapse toetuse suurus on 3000 kr kuus alates 2008. a.

Vanemahüvitist makstakse alates 1.01.2008 a. töötavale vanemale kuni 575 päeva täitumiseni rasedus- ja sünnituspuhkuse algusest ning mittetöötavale vanemale kuni lapse 18 kuu vanuseks saamiseni. Vanemahüvitise ülempiir 2008. a on 25 209 kr ja vanemahüvitise määr 2008. a on 3 600 kr.

Elatisabi makstakse 50 kr päevas.

Artikkel 43

Muudatusi pole.

Artikkel 44

A. Tavalise meeslihttöölise brutopalk 2006. aasta lõpus oli 6680 krooni (vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni).

B. Peretoetuste kogukulu 2006. aastal oli 1 644 miljonit krooni (Sotsiaalministeeriumi andmed), mis teeb keskmiselt 136 miljonit krooni kuus.

C. i. Laste arv (keskmine, kelle kohta makstakse lapsetoetust) oli 2006. aastal 219 757 (Sotsiaalministeeriumi andmed).

ii. 2006. aasta lõpus moodustas peretoetuste koguväärtus 9,5% tavalise meeslihttöölise brutopalga ja kõikide elanike laste koguarvu korrutisest.

Artikkel 45

Muudatusi pole.

Vastuseks teise raporti kohta Komisjoni esitatud küsimusele perehüvitiste kohta märgime:

A. Tavalise meeslihttöölise brutopalk 2005. aasta lõpus oli 5682 krooni.

B. Arvutatud on perehüvitiste koguväärtus selliselt, et aluseks on võetud ainult need toetused, mida makstakse lapse ülalpidamiseks perioodiliselt kogu juhtumi kestuse jooksul, viidates artiklitele 42 punkti a ja 45 (Eestis aastal 2005 seega lapsetoetust ja üksikvanema lapse toetust, eestkostel või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetust, kolme- ja enamalapselise pere ning kolmikuid kasvatava pere toetus, seitsme- ja enamalapselise pere vanema toetus, koolitoetus ja puudega lapse toetus). Vastavate toetuste kogukulu 2005. aastal oli 1 372 miljonit krooni (Sotsiaalministeeriumi andmed), mis teeb keskmiselt 114 miljonit krooni kuus.

C. i. Laste arv (keskmine, kelle kohta makstakse lapsetoetust) oli 2005. aastal 217 791 (Sotsiaalministeeriumi andmed).

ii. 2005. aasta lõpus moodustas peretoetuste koguväärtus 10,8% tavalise meeslihttöölise brutopalga ja kõikide elanike laste koguarvu korrutisest.

Samalaadse arvutuse käesoleva aruandeperioodi kohta võime esitada järgmises raportis, mil meil on teada Statistikaameti täpsed andmed meeslihttöölise brutopalga kohta 2006. aastal.

VIII OSA – EMADUSHÜVITIS

Artikkel 47

Muudatusi pole.

Artikkel 48

A. Viidatakse koodeksi Artikli 48 lõikele (b).

B. Muudatusi pole.

C. Vaata Artikli 15 punkt C all esitatud informatsiooni.

D. Muudatusi pole.

Artikkel 49

Muudatusi pole.

Artikkel 50

A. Rahalise emadushüvitise (sünnitushüvitise) suhtes viidatakse koodeksi Artiklile 65.

B. Värskendatud statistilised andmed (Jaod I ja V, Artikkel 65):

a. Sünnitushüvitis kuulub maksustamisele tulumaksuga (22% maksustatavast tulust, 2007. a. oli tulumaksuvaba 2000 krooni kuus; 2008. aastal on maksu määr 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus).

Hüvitise saamiseks ei ole kehtestatud arvesse mineva töötasu ülempiiri. Samuti ei ole kehtestatud ülempiiri töötasule, millelt makstakse sotsiaalmaksu. Siiski, füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlustulu on sotsiaalmaksuga maksustatav ainult 15-kordse miinimumpalga ulatuses (Sotsiaalmaksu seaduse §2 lg 1 p 5). 2007. aastal oli miinimumpalk 3600 krooni kuus ja vastavalt sellele oli sotsiaalmaksuga maksustatava tulu ülempiir füüsilisest isikutest ettevõtjate jaoks 54 000 krooni kuus.

b, c. 2007. aastal oli Artikli 65, lõige 6 (c) kohaselt välja valitud meesoskustöölise kuu brutotöötasu 12 804 krooni (vt. Artikli 16 all esitatud informatsiooni).

d. Standardse hüvitisesaaja emadushüvitise suurus 2007. aastal oli ühes kuus:
 $1,00 * 12\ 804 = 12\ 804$ krooni.

g. Standardse hüvitisesaaja emadushüvitise brutoasendusmäär on:
 $12\ 804/12\ 804 = 100\%$.

Artikkel 51

Muudatusi pole.

Artikkel 52

Muudatusi pole.

VIII osa (emadushüvitis), artiklid 49 ja 52. Vastuseks Komisjoni märkusele, et koodeksi artikkel 52 nõuab arstiabi osutamist kogu juhtumi kestuse jooksul, st alates sellest hetkest, mis toimub tavaliselt ammu enne 12. nädalat, peab kaitstavatele naistele osutatav sünnituseelne arstiabi olema tasuta, nii et nad ei pea selle eest ise ka osaliselt tasuma, mis algab raseduse meditsiinilise kindlakstegemise hetkest, teatame, et planeerime seda sätet muuta.

IX OSA – TÖÖVÕIMETUSHÜVITIS

Artikkel 54

Muudatusi pole.

Artikkel 55

- A. Viidatakse koodeksi Artikli 55 lõikele (b).
- B, C. Vt. Artikli 27 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 56

A. Muudatusi pole. Värskendatud andmed:

2007. aasta 1. juulist oli rahvapension määr 1573 krooni kuus ja 2008. aasta 1. aprillist 1913 krooni kuus.

2008. aasta jaanuarikuus oli 30-aastase pensioniõigusliku staažiga isiku vanaduspension 3006 krooni kuus. 2008. aasta aprillikuus 3650 krooni kuus. Kõikide riiklike pensionide maksustamise kohta (sealhulgas töövõimetuspensionid) vt Artikli 28 all esitatud infot.

Jaod I ja II Artikkel 66

- a. Tavalise meeslihttöölise valiku kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.
- b. 2006. a. lõpus oli tavalise meeslihttöölise brutopalk 6680 krooni ja netopalk 5470 krooni (vt. ka Artikli 28 all esitatud informatsiooni).
- c. Standardse hüvitisesaaja (täielikult töövõimetu isiku) töövõimetuspension 2007. a. algul oli vähemalt 2457 krooni.
- d, e. Kahe lapsega standardsele hüvitisesaajale makstav peretoetuse summa 2007. aastal oli 600 krooni kuus. Peretoetuse maksmine ei sõltu vanemate töötamisest või mõne muu sotsiaalkindlustushüvitise saamisest, s.t. samasugust peretoetust makstakse nii töötamise kui ka töövõimetuse perioodil.
- f. 2007. a. moodustas standardse hüvitisesaaja töövõimetuspension:
 $(2457 + 600)/(5470+600) = 50,3\%$ tavalise meeslihttöölise netopalgast.

C. Makstava pensioni regulaarse ümberarvutamise kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 57

1. Muudatusi pole.

2. Muudatusi pole. Täiendavad andmed rahvapensioni kohta:

2007. aasta jaanuaris oli rahvapensioni määr 1423 krooni 2007. aasta juulis oli rahvapensioni määr 1573 krooni kuus ja 2008. aasta aprillis 1913 krooni kuus. Osalise töövõime kaotusega inimese rahvapension töövõimetuse alusel arvutatakse töövõime kaotusele vastava protsendina rahvapensioni määrast . 40%-lise töövõime kaotusega (st minimaalse töövõime kaotuse määraga, mis annab õiguse pensionile) isiku rahvapension on $0,4 \times 1573 = 629$ krooni ja 2008. aasta aprillis –

0,4x1913=765 krooni kuus.

Isikule, kellele makstakse rahvapensioni töövõimetuse alusel (§ 22 lg 1 p 2), ja kellel täitub Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 15 lõikes 1 sätestatud vanusele vastav pensionistaaž, määratakse avalduse esitamisel töövõimetuspension.

Artikkel 58

Muudatusi pole.

X OSA – TOITJAKAOTUSHÜVITIS

Artikkel 60

Muudatusi pole, va täpsustus, et õigus toitjakaotuspensionile on ka meditsiinilistel näidustustel muus õppevormis õppival õpilasel või üliõpilasel.

Artikkel 61

A. Viidatakse koodeksi Artikli 61 lõikele (b).

B. Vt. Artikli 27 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 62

A Muudatusi pole.

2007. aastal oli 30-aastase pensioniõigusliku staažiga isiku vanaduspension 2457 krooni ja vastavalt siis oli 2 lapsega abikaasa toitjakaotuspension vähemalt 2457 krooni.

Kõikide riiklike pensionide maksustamise kohta (sealhulgas toitjakaotuspensionid) vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

Jaod I ja IV Artikkel 66

a. Tavalise meeslihttöölise valiku kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

b. 2006. a. lõpus oli tavalise meeslihttöölise brutopalk 6680 krooni ja netopalk 5470 krooni (vt. ka Artikli 28 all esitatud informatsiooni).

c. 2007. a. algul oli standardse hüvitisesaaja (2 lapsega abikaasa) toitjakaotuspension vähemalt 2457 krooni.

d, e. Standardsele hüvitisesaajale makstava peretoetuse summa 2007. aastal oli 600 (300+300) krooni kuus.

f. 2007. a. moodustas standardse hüvitisesaaja toitjakaotuspension:
 $(2457 + 600)/(5470 + 600) = 50,4\%$ tavalise meeslihttöölise netopalgast.

C. Makstava pensioni regulaarse ümberarvutamise kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 63

1. Viidatakse koodeksi Artikli 63 lõigetele 1 ja 2.

Pensionistaaži arvestamise kohta vt. Artikli 29 all esitatud informatsiooni.

2. Muudatusi pole.

Rahvapensioni määr oli 2007. aasta juulis 1573 krooni ja 2008. aasta aprillis 1913 krooni.

5. Muudatusi pole.

Artikkel 64

Muudatusi pole.

XII OSA – ÜHISÄTTED

Artikkel 69

1. *V osa (pika-ajalised rahalised hüvitised), IX ja X*

Muudatusi pole, peale selle, et riikliku pensioni määramise otsuse võib teha ka kohaliku pensioniameti struktuuriüksuse juhataja asetäitja.

Osad II, III (raviteenused ja lühiajalised rahalised hüvitised) ja osa VIII

Muudatusi pole.

IV osa

Muudatusi pole.

VII osa

Muudatusi pole, peale selle, et kui elatisabi taotleja või võlgnik ei nõustu Sotsiaalkindlustusameti poolt elatisabi seaduse alusel tehtud otsusega, on tal õigus pöörduda vaidega pensionikomisjoni poole 30 päeva jooksul arvates otsuse kättesaamisest. Kui taotleja või võlgnik pensionikomisjoni otsusega ei nõustu, on tal õigus pöörduda halduskohtusse 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaideotsus talle teatavaks tehti.

Artikkel 70

1. Pensioni ja ravikindlustuse (puudutades koodeksi osasid II, III, V, VIII, IX, X) osas muudatusi pole. Töötuskindlustus (puudutab koodeksi osa IV) muudatusi pole.

2. Muudatusi pole.

5. Muudatusi pole.

6. Viimasel aastal tehtud muudatused on toodud käesoleva aruande vastavates osades.

7. Muudatusi pole.

Artikkel 71

Muudatusi pole, va täpsustus, et töötutoetust maksab Tööturuamet. Tööturuametil on 15 piirkondlikku osakonda, mis võtavad isikuid töötuna arvele, koostavad töötule individuaalse tööotsimiskava ja osutavad tööturuteenuseid ning määravad töötutoetust. Tööturuameti piirkondlikud asutused võtavad vastu töötuskindlustushüvitise taotlused ja edastavad need töötukassale.